

Till Rektor, Mittuniversitetet

Från ordförande samt vice ordförande, Lärarutbildningsrådet, Mittuniversitetet

Yttrande från Lärarutbildningsrådet angående universitetsstyrelsens inriktningsbeslut

Vid universitetsstyrelsens sammanträde den 31 oktober fattades beslut som i hög grad berör lärarutbildningen, dess kvalitet och framtid vid Mittuniversitetet. I våra egenskaper av ordförande respektive vice ordförande i Lärarutbildningsrådet, det råd som universitetet tillsatt med ansvar för just strategiskt arbete och kvalitetsarbete kopplat till lärarprogrammen, finner vi oss föranlåtna att informera om det arbete som gjort så här långt; än mer så sedan en särskild arbetsgrupp tillsatts med uppdrag att ge underlag för nästkommande styrelsemöte att fatta vidare beslut utifrån. Beslutet den 31 oktober formulerades på följande sätt:

-att utforma ett långsiktigt utbildningsstrategiskt ställningstagande för i första hand lärarutbildningen samt föreslå kvalitetshöjande investeringar i universitetets akademiska miljöer med anledning av detta

Vid den nytillsatta arbetsgruppens första sammanträde formulerades ett uppdrag till gruppen att utarbeta yttrande kring några prioriterade områden:

1. Lärarutbildningens framtida omfattning vid Mittuniversitetet med fokus på Förskollärarutbildning, grundlärare med inriktning fritidshem och grundlärare med inriktning F-3 och 4-6.
2. Ämneslärarutbildning via KPU
3. Strategiska satsningar för att skapa en profilerad och nationellt ledande lärarutbildning
4. Utvecklande av forskningscentra som stöd för stärkande av utbildningen

Vid mötet talades också om att ta fram en vision för lärarutbildningen vid lärosätet.

Lärarutbildningsrådets ställning inom Mittuniversitetet är måhända lite oklar i många avseenden vad gäller beslutsmandat. Dock råder det inget tvivel om att rådet har att driva utvecklings- och kvalitetsfrågor kopplade till lärarutbildningen. Av den anledningen har rådet under 2012 arbetat med framtagandet av en vision för lärarutbildningen vid lärosätet som vidare skickats till Humanvetenskapliga fakultetsnämnden, efter hörande av fakulteten för Naturvetenskap, teknik och medier, för beslut. I denna vision diskuteras de frågor som nu ställts till den nytillsatta arbetsgruppen, sprungna

ur styrelsebeslutets att-sats citerad ovan. I korthet kan Lärarutbildningsrådets ställningstagande till de fyra frågeområdena summeras på följande sätt:

1. Lärarutbildningens framtida omfattning

Lärosätets ambition är att driva och utveckla en "välrenommerade lärarutbildning, som omfattar samtliga program och med god variation vad gäller ämneskombinationer för ämneslärarutbildningen ...". (ur LÄR:s vision för lärarutbildning vid MIUN) I den rådande situationen med dels ett takbelopp som starkt begränsar lärosätets möjliga utbildningsutbud, dels en ny lärarutbildning som skapat osäkerheter inte minst vad gäller ämneslärarutbildningen med inriktning mot årskurs 7-9, vilket nationellt avspeglas i ett lågt söktryck till ämneslärarutbildningen, har rådet gjort bedömningen att avvakta med starten av ämneslärarprogram. Vårt intresse har inledningsvis lagts på att bygga upp attraktiva och kvalitativt framstående lärarprogram med inriktning fritidshem, förskola, förskoleklass till årskurs tre, årskurs fyra till sex. Vår bedömning är dock att såväl söktryck som framtida lärarbrist kommer med tid att förändra situationen vad gäller ämneslärarutbildningen. Vår ambition är då att universitetet nyttjar dess erhållna examensrättigheter för 7-9 och gymnasiet och utgör en lärarutbildningsaktör över samtliga möjliga programområden.

Mittuniversitetets lärarutbildningar står idag stark, vad avser förstahandsansökningar till utbildningarna, i jämförelse med de flesta andra lärosäten i norr. Detta gäller samtliga våra nuvarande program. Vi tror att detta beror såväl på gott renommé för våra utbildningar som ett intresse för vald distributionsform. Ett annat område som externa aktörer uttryckt goda omdömen om är vårt arbete med verksamhetsförlagd utbildning. Vi menar att dessa fördelar för lärarutbildningen på Mittuniversitetet rimligen även kommer ämneslärarutbildningarna till del.

2. KPU

När det gäller KPU har rådet helt nyligt fattat beslut att föreslå start av KPU från höstterminen 2013. Rådets bedömning är att detta är en utbildning som i första hand skall uppfattas som en möjlighet att tillgodose skolornas behov av lärare inom naturvetenskapliga ämnen. Det beslut som tagits innebär dock att utbildningen av praktiska skäl (ekonomiska och planeringsmässiga) inte begränsats till ämneskombinationer med naturvetenskapliga ämnen utan också erbjuds inom samhällsvetenskapliga och humanistiska ämnesområden. Det är dock inte vår uppfattning att KPU skall ses som en ersättning för de långa ämneslärarprogrammen vid vårt lärosäte. Våra möjligheter att genom distansstudier erbjuda ämneslärarutbildning ger oss en stark konkurrenssituation gentemot andra lärosäten. De framgångar vi haft under det senaste åren i rekrytering till lärarlyftkurser menar vi stödjer denna utgångspunkt. Vi menar också att utbildningsdepartementet varit tydlig i att de inte ser KPU som en möjlig ersättning för de långa lärarprogrammen med inriktning 7-9 och gymnasiet.

3. Strategiska satsningar för profilering och nationell spets.

Detta har rådet sett som en mycket viktig fråga. Den framtagna visionen tar sikte på att vara "En lärarutbildning i världsklass för världens bästa regionala utbildningssystem". (ur LÄR:s vision för lärarutbildning vid MIUN) För att nå dit riktas fokus mot några utpekade

profileringsområden: e-lärande, samverkan, internationalisering och skapandet av laborativa lärmiljöer.

Vi ser det som att e-lärande inte endast skall vara verktyg i lärarstudenternas egna studier utan också en viktig del i utbildningens innehåll och förbereda för förtrogenhet med e-baserade utbildningsverktyg i den framtida lärargärningen. "Mittuniversitetets lärarutbildningsprogram utmärks, såväl vad gäller lärarstudenternas egna studier som utbildningens innehåll, av ett tillvaratagande av den resurs som ny teknik erbjuder inom e-lärande. Genom egna erfarenheter i sina studier liksom genom utbildningsinnehållet tillägnar studenterna sig goda kunskaper om och stor förtrogenhet med olika webbaserade verktyg liksom med de källkritiska problem och förhållningssätt som den nya tekniken kräver." (ur LÄR:s vision för lärarutbildning vid MIUN)

Den stora profileringen för lärarutbildningen kopplas till samverkan i vad som i visionen kallas Världens bästa utbildningssystem. "En långtgående samverkan mellan verksamheter i hela utbildningskedjan, från förskola till universitet, och näringslivet, både vad gäller utbildning, forskning och utvecklingsarbete, gör Västernorrland, Jämtland/Härjedalen och Norrhälsingland till ett nationellt och internationellt uppmärksammat föregångsexempel. Inom ramen för denna samverkan når forskningsresultaten ut i skolans och förskolans verksamhet samtidigt som forskarna förses med nya problemställningar att arbeta med. Forsknings och utvecklingsarbetet integreras med fortbildning och bedrivs i nära samverkan mellan verksamma lärare, skolhuvudmän, föreningar, organisationer, forskare och näringsliv." (ur LÄR:s vision för lärarutbildning vid MIUN)

Ett tredje område för profilering och kvalitet är nationell och internationell samverkan. "Genom ett brett nationellt och internationellt kontaktnät, utvecklar, medverkar och driver Mittuniversitetets lärarutbildning tillsammans med några utvalda samverkanspartners utvecklingsprogram som är av nationell och internationell betydelse. Dessa samarbeten är dessutom en viktig del i en ökad internationalisering av lärarutbildningen såväl för studenter, lärare, forskare som för administratörer." (ur LÄR:s vision för lärarutbildning vid MIUN)

Laborativa lärmiljöer är också ett av de profilerande inslagen som skall göra lärarutbildningen unik och ledande vid Mittuniversitetet. "Vår utbildningsmiljö utmärker sig som excellent genom tillgången till laborativa lärandemiljöer, "pedagogiska labb", och i övrigt tekniskt välutrustade lokaler. Dessa laborativa lärmiljöer fungerar också fortbildande och utvecklande för skolor i Mittuniversitetets regionala verkningsområde." (ur LÄR:s vision för lärarutbildning vid MIUN)

4. Utvecklande av forskningscentra

Lärarutbildningsrådet har inte diskuterat i termer av forskningscentra men däremot tydlig definierat viktiga forskningsområden där medvetna satsningar måste göras för att nå en position som landets bästa lärarutbildning. Behovet av såväl didaktisk som ämnesdidaktisk forskning lyfts fram liksom att denna forskning skall ske inom ramen för regional samverkan. Därigenom kommer forskningen att vara praxisnära och såväl generera problemställningar direkt från verksamheten ute i skolorna, göra skolornas personal delaktiga i forskningsprojekten och snabbt kunna testa resultat i praktisk utövning. "En systematisk satsning på att skapa praktiska möjligheter och starka incitament för förstärkning av inte minst den didak-

tiska och ämnesdidaktiska forskningen inom samtliga skolformer skall inom 15 år göra Mittuniversitetet till ett av Sveriges starkaste lärosäten vad gäller utbildningsvetenskaplig och ämnesdidaktisk forskning. Genom en nära samverkan med regionens skolor säkerställs forskningens relevans och tillämpbarhet genom en ömsesidig process som omfattar både vetenskaplig grund och systematiskt beprövad erfarenhet. Detta sker dels genom att forskningsproblem genereras ur skolverksamhetens vardag, men också genom att forskningsresultaten omgående prövas i skolverksamhet.” (ur LÄR:s vision för lärarutbildning vid MIUN) I dessa formuleringar ligger en tydlig viljeinriktning från LÄR inom vilka områden resursförstärkningar behöver göras för att nå en konkurrenskraftig och kvalitativt god lärarutbildning på vårt lärosäte.

Vi respekterar naturligtvis beslutet att tillsätta en ny arbetsgrupp för att utveckla och forma morgondagens lärarutbildning vid Mittuniversitetet. Vår ambition med denna redovisning är endast att visa resultaten av det arbete som så här långt gjorts inom Lärarutbildningsrådet med bärighet på de frågeområden som genererats ur universitetsstyrelsens oktoberbeslut. Om vårt nedlagda arbete bedöms kunna vara till nytta i det fortsatta arbetet och därför bör tillställas den nya arbetsgruppen låter vi vara upp till rektor att avgöra.

Göran Bostedt

Ordförande i Lärarutbildningsrådet

Tomas Berglund

Vice ordförande i Lärarutbildningsrådet